
Euroopa Liidu kohtuasjade kokkuvõte aprill 2018

Kohtuasjad, kus Eesti on esitanud seisukoha:

- **C-320/16**: Uber France (eelotsus – transpordivaldkonna teenus)

Olulisemad EL Kohtu lahendid:

- **C-191/16**: Pisciotti (eelotsus – liidu kodakondsus, kodaniku väljaandmise keeld)
- **C-414/16**: Engenberger (eelotsus – võrdne kohtlemine, usuline veendumus)
- **Liidetud kohtuasi C-195/17 jt**: Krüsemann jt (eelotsus – lennureisijate hüvitis, streik)
- **C-353/16**: MP (eelotsus – varjupaigapoliitika, isik, keda on tema päritoluriigis piinatud)
- **C-550/16**: A ja S (eelotsus – perekonnaga taasühinemise õigus, mõiste „saatjata alaealine“)
- **C-441/17**: Euroopa Komisjon vs. Poola Vabariik (liikmesriigi kohustuse rikkumise hagi – metsaraie Natura 2000 aladel)
- **C-151/17**: Swedish Match (kohtujuristi ettepanek – suutubaka turuleviimise keeld)

Kohtuasjad, kus Eesti on esitanud seisukoha:

C-320/16: Uber France (eelotsus – transpordivaldkonna teenus)

Euroopa Kohtu otsus, 10. aprillil 2018

Uber BV, mille tütarettevõtja on Uber France, käitab elektroonilist platvormi, mis võimaldab nutitelefonil abil, millesse on alla laaditud Uberi rakendus, tellida linnatransporditeenust. Põhikohtuasjas algatati Uber France'i suhtes kriminaalasi, kuna ta korraldas süsteemi, mille abil viiakse kliendid kokku mittekutseliste juhtidega, kes osutavad reisijatele tasuta maanteeveo teenuseid alla kümne istekohaga sõidukitega. Prantsuse õiguse kohaselt on kriminaalkorras karistatav sellise süsteemi korraldamine, mille abil viiakse klient kokku tasuta veoteenust osutava isikuga, kellel puudub asjakohane luba.

Uber France leidis, et Prantsuse õigusnormid, mille alusel kohtusse on pöördutud, ei ole tema suhtes kohaldatavad. Nimelt kujutavad need õigusnormid endast tehnilist eeskirja, millest ei ole komisjonile teatatud, ja mille kohaldamine on seetõttu vastuolus direktiiviga 98/34/EÜ (tehnilistest standarditest ja eeskirjadest ning infoühiskonna teenuste eeskirjadest teatamise kord).

Eesti esitas Euroopa Kohtule seisukoha, milles keskendus Eesti jaoks kohtuasja kesksel küsimusel, kas selline teenusepakkuja nagu Uber on infoühiskonna või transporditeenuse pakkuja. Eesti leidis, et sellist vahendusteenuse pakkujat, kes liigselt n-ö „alusteenuse“ pakkumisse sekkumata, viib kokku reisija ja veoteenust pakkuva juhi, tuleb eelkõige käsitada infoühiskonna teenuse pakkujana. Seejuures pole välistatud, et ettevõtja osutab ühel ajal nii infoühiskonna teenust kui ka teenust teenuste direktiivi mõistes.

Kohus märkis algatuseks, et kohtuotsuses [C-434/15 Asociación Profesional Elite Taxi kvalifitseeris kohus sarnase teenuse transporditeenuseks](#). Siiski peab eelotsusetaotluse esitanud kohus kontrollima, kas põhikohtuasjas on tegemist samasuguse teenusega nagu kohtuasjas C-434/15 (st kas äriühingul oli otsustav mõju sellele, millistel tingimustel juhid teenust osutasid – kehtestas maksimaalse sõiduhinna, võttis kliendilt sõidu eest tasu ja kandis seejärel osa sellest tasust üle mittekutselisele autojuhile ning omas teatavat kontrolli sõidukite ja nende juhtide kvaliteedi ning juhtide käitumise üle, mis võis vajaduse korral tuua kaasa juhtide väljaarvamise).

Kohus jätkas, et juhul kui eelotsusetaotluse esitanud kohus jõuab järeldusele, et põhikohtuasjas on tegemist transporditeenuse pakkujaga, ei kuulu Prantsuse õigusnorm teenuste direktiivi kohaldamisalasse. Nimelt on teenuste direktiivi kohaldamisalast välja jäetud transpordi valdkonna teenused. Samuti ei saa siis kõnealust õigusnormi kvalifitseerida ka infoühiskonna teenuseid puudutavaks eeskirjaks direktiivi 98/34/EÜ tähenduses ja selle suhtes ei kehti nimetatud direktiivis kehtestatud kohustus sellest meetmest komisjoni eelnevalt teavitada.

Kokkuvõttes võib seega liikmesriik näha ette kriminaalkaristuse sellise süsteemi korraldamise eest, mis viib kokku kliendid ja isikud, kes teostavad tasuta reisijate maanteevedu väiksemate kui kümnekohaliste sõidukitega, omamata selleks luba. Ja seda ka sellise vahendusteenuse

pakkuja suhtes, kes osutab teenust nutitelefoni rakenduse abil ja mis moodustab lahutamatu osa üldisest teenusest, mille põhikomponent on veoteenus.

Kohtuotsus on kättesaadav [siit](#).

Olulisemad EL Kohtu lahendid:

C-191/16: Pisciotti (eelotsus – liidu kodakondsus, kodaniku väljaandmise keeld)

Euroopa Kohtu otsus, 10. aprillil 2018

Ameerika Ühendriigid esitasid Saksamaale EL ja USA lepingu alusel Itaalia kodaniku Pisciotti väljaandmise taotluse. Pisciotti palus jätta tema väljaandmise taotlus täitmata, kuna see on vastuolus liidu õigusega. Nimelt on Saksamaal põhiseadusega keelatud üksnes oma kodanike väljaandmine kolmandatele riikidele, aga see keeld peaks Pisciotti arvates laienema ELTL artikli 18 kohaselt ka teistele liidu kodanikele.

Kohus märkis esmalt, et EL ja USA lepingust tuleneb, et liikmesriik võib kahepoolse lepingu sätete või oma põhiseaduslike õigusnormide alusel tagada oma kodanikele erikohtlemise ja keelata nende väljaandmise. Saksamaa ja USA vahelises väljaandmislepingus on sätestatud võimalus oma kodanikke mitte välja anda. Lisaks tuleb Saksamaa põhiseadusest, et Saksa kodanikke välja ei anta. Neid riigisiseseid sätteid tuleb aga tõlgendada kooskõlas liidu õigusega, sh ELTL artiklitega 18 ja 21.

Kohus on juba otsustanud, et on olemas ebavõrdne kohtlemine kui teiste liikmesriikide kodanikele, kes on liikunud taotluse saanud riigi territooriumile, ei anta väljaandmise eest kaitset, mis on tagatud oma liikmesriigi kodanikele ning et sellised õigusnormid võivad kahjustada teiste liikmesriikide kodanike liikumisvabadust liidus. Seega peab selline piirang põhinema objektiivsetel kaalutlustel ja olema taotletava eesmärgi suhtes proportsionaalne.

Kohus nentis, et eesmärk välistada oht, et süüteo toime pannud isik jääb karistamata, kuulub kuritegevuse ennetamise ja selle vastu võitlemise raamidesse, ning seega on põhikohtuasjas käsitletav diskrimineerimine õigustatud. Siiski tuleb see eesmärk täita võimalikult vähem piiravate meetmetega. Varasemast kohtupraktikast tuleneb, et väljaandmisele tuleb eelistada teabevahetust liikmesriigiga, mille kodakondsus on asjaomasel isikul, et anda selle liikmesriigi asutusele võimalus teha Euroopa vahistamismäärus. Eelduseks on, et taotluse esitanud liikmesriigil on pädevus selle isiku suhtes seoses nende tegudega kriminaalmenetlust läbi viia, isegi kui need on toime pandud väljaspool tema territooriumi. Käesoleval juhul hoiti Itaalia konsulaarasutusi kursis Pisciotti olukorraga, kuid Itaalia õiguskaitseasutused ei nõudnud tema üleandmist Euroopa vahistamismääruse alusel. **Kuna kodakondsusjärgse riigi ametivõime teavitati ja nad ei võtnud mingeid meetmeid, siis on ELTL artiklitega 18 ja 21 kooskõlas teise liikmesriigi kodaniku väljaandmine kolmandale riigile ka juhul, kui väljaandmistaotluse saanud liikmesriik ei luba oma kodanike väljaandmist.**

Kohtuotsus on kättesaadav [siit](#).

C-414/16: Engenberger (eelotsus – võrdne kohtlemine, usuline veendumus)

Euroopa Kohtu otsus, 17. aprillil 2018

Evangelisches Werk avaldas tööpakkumise, milles oli nõutud kirikusse kuulumine. Engenberger kandideeris töökohale, kuid ei osutunud valituks. Engenberger leidis, et põhjuseks oli ainult see, et ta ei kuulunud kirikusse. Ta leidis, et tegemist oli diskrimineerimisega usutunnistuse alusel ja esitas kahju hüvitamise nõude. Evangelisches Werk leidis, et tegemist on küll erineva kohtlemisega, kuid see on õigustatud kirikliku enesemääramisõigusega. Saksamaa kõrgeim töökohus esitas Euroopa Kohtule küsimused direktiivi 2000/78/EÜ (üldine raamistik võrdseks kohtlemiseks töö saamisel ja kutsealale pääsemisel) tõlgendamise kohta.

Algatuseks leidis kohus, et direktiivi eesmärk on tagada õige tasakaal kahe õiguse vahel – ühelt poolt kirikute õigus autonoomiale ning teiselt poolt töötajate põhiõigus mitte olla diskrimineeritud usutunnistuse alusel, sh tööle võtmisel. Vaidluse korral peab seda kaalumist saama kontrollida sõltumatu asutus ja lõppastmes riigisisene kohus. Seega kui kirik lükkab tagasi tema vabale töökohale kandideerinud isiku kandidatuuri väites, et tegevuse laadi või sellega seonduvate tingimuste tõttu on usutunnistus organisatsiooni eetose seisukohast oluline, õiguspärane ja põhjendatud kutsenõue, **peab selle väite üle saama vajaduse korral teostada tõhusat kohtulikku kontrolli.**

Kohus leidis, et ELTL artikkel 17 väljendab liidu neutraalsust küsimuses, kuidas liikmesriik korraldab oma suhteid kirikute, usuühenduste või kogudustega. **Samas rõhutas kohus, et see artikkel ei võimalda olukorda, kus direktiivi kriteeriumide täitmise üle tõhusat kohtulikku kontrolli ei teostatagi.**

Usutunnistuse või veendumuste alusel **erineva kohtlemise õiguspärasus sõltub kohtu hinnangul sellest, kas esineb objektiivselt kontrollitav otsene seos tööandja kehtestatud kutsenõude ja tegevuse vahel.** Selline seos võib tuleneda esiteks tegevuse laadist, näiteks kui selle raames tuleb osaleda kiriku või organisatsiooni eetose määratlemisel või panustada usu kuulutamise missiooni. Teiseks võib see tuleneda tegevuse kontekstist, nagu vajadus tagada kiriku või organisatsiooni usaldusväärne esindamine sellest väljaspool.

Direktiivist tulenevalt peab see kutsenõue olema kiriku eetose seisukohast „oluline, õiguspärane ja põhjendatud“. Iga liikmesriigi kohtul tuleb igal üksikjuhul kindlaks teha, kas selle eetose seisukohast on need kolm tingimust täidetud.

Kohus selgitas, et oluline, õiguspärane ja põhjendatud kutsenõue **peab olema kiriku eetose seisukohast vajalik ja objektiivselt eeldatav nõue antud kutsetegevuse laadi või selle konteksti tõttu. Lisaks ei saa sellel olla muid eesmärke kui kiriku või organisatsiooni eetos või õigus autonoomiale.** Samuti peab see nõue olema kooskõlas proportsionaalsuse põhimõttega.

Kohtuotsus on kättesaadav [siit](#).

Liidetud kohtuasi C-195/17 jt: Krüsemann jt (eelotsus – lennureisijate hüvitis, streik)

Euroopa Kohtu otsus, 17. aprillil 2018

Põhikohtuasja hagejad broneerisid lennuettevõtte TUIfly lennud, kuid kõik lennud kas tühistati või need hilinesid saabumiskohta kolm või enam tundi. Põhjuseks oli erakordselt suure hulga TUIfly töötajate haigestumine ja seega töölt puudumine, mis järgnes lennuettevõtja juhatuse töötajatele saadetud teatele ettevõtte restruktureerimise plaanide kohta. TUIfly leidis, et tegemist oli „erakorralise asjaoluga“ määruse (EÜ) nr 261/2004 (reisijatele lennureisist mahajätmise korral ning lendude tühistamise või pikaajalise hilinemise eest antav hüvitis ja abi) mõistes. TUIfly keeldus maksmast hüvitist põhikohtuasja hagejatele. Saksamaa kohus esitas Euroopa Kohtule küsimused määruse tõlgendamise kohta.

Kohus analüüsis, kas lendava personali olulise osa spontaanne töölt puudumine (etteteatamata streik) kuulub mõiste „erakorralised asjaolud“ alla. Algatuseks selgitas kohus, et lennu tühistamise või kolm või enam tundi hilinemise korral on lennuettevõtjal teatavad kohustused. Lennuettevõtja on vabastatud kohustusest maksta reisijatele hüvitist **ainult siis**, kui ta suudab tõendada, et lennu tühistamise või pikaajalise hilinemise põhjustas „erakorraline asjaolu“, mida ei oleks suudetud vältida isegi siis, kui oleks võetud kõik vajalikud meetmed. „**Erakorraliseks asjaoluks**“ saab kvalifitseerida vaid neid sündmusi, mis ei ole omased lennuettevõtja tavapärasele tegevusele ja väljuvad tema tegeliku kontrolli alt. Sellised asjaolud võivad eelkõige esineda streikide korral. Samas täpsustas kohus, et igat üksikjuhtumit tuleb hinnata eraldi ning veenduda, kas nimetatud tingimused on täidetud.

Kohus nentis, et põhikohtuasjas sai etteteatamata streik alguse lennuettevõtja üllatuslikust avaldusest ettevõtte restruktureerimise kohta. Selle avalduse tõttu oli lendava personali töölt puudumise määr eriti kõrge ja selleks ei esitanud üleskutset mitte ettevõtte töötajate esindajad, vaid spontaanselt töötajad ise, kes kasutasid haiguspuhkust. Seega tekitasid etteteatamata streigi TUIfly töötajad, et väljendada enda nõudeid restruktureerimismeetmete kohta.

Kohus leidis, et ettevõtete restruktureerimine ja reorganiseerimine on osa nende loomulikust juhtimisest. **Järelikult tuleb nende meetmetega kaasnevatest sotsiaalsetest tagajärgedest tulenevaid riske pidada osaks lennuettevõtja tavapärasest tegevusest**, kuna sellist etteteatamata streiki ei saa pidada lennuettevõtja tegeliku kontrolli alt väljunuks. **Kokkuvõtteks leidis kohus, et põhikohtuasjas ei saa etteteatamata streiki pidada „erakorraliseks asjaoluks“, mistõttu tuleb lennuettevõtjal maksta hüvitist.**

Kohtuotsus on kättesaadav [siit](#).

C-353/16: MP (eelotsus – varjupaigapoliitika, isik, keda on tema päritoluriigis piinatud)

Euroopa Kohtu otsus, 24. aprillil 2018

MP on Sri Lanka kodanik, kes saabus Ühendkuningriiki 2005. aastal ja sai seal üliõpilase elamisloa. 2009. aastal esitas ta varjupaigataotluse, väites, et kuna ta on olnud Tamil Eelami

Vabadusvõitluse Tiigrid (LTTE) liige ja teda on seetõttu Sri Lankal kinni peetud ja piinatud, ootaks teda Sri Lankale tagasi pöördudes ka edaspidine väärkohtlemine. Ühendkuningriigi võimud jätsid taotluse rahuldamata, leides, et edaspidise väärkohtlemise risk ei ole piisavalt tõendatud. Direktiivi 2004/83/EÜ (pagulase staatuse saamise kohta) järgi annavad liikmesriigid muu hulgas täiendava kaitse kolmanda riigi kodanikule, kelle puhul on põhjendatult alust arvata, et tagasisaatmise korral ohustaks teda piinamine, ebainimlik või väärkust alandav kohtlemine või karistamine päritoluriigis. Eelotsustaotluses küsib Ühendkuningriigi kõrgeim kohus, kas kaebaja varasem piinamine on direktiivi mõttes piisav põhjus talle täiendava kaitse andmiseks.

Euroopa Kohus tõi esiteks välja, et **pelk asjaolu, et minevikus on kõnealuse isiku päritoluriigi ametivõimud teda piinanud, ei anna alust tunnustada tema õigust täiendavale kaitsele, kui ei ole tõendatud, et piinamine leiaks tagasisaatmisel taas aset.** Samas on käesolevas asjas oluline, et lisaks sellele, et MP on minevikus kannatanud Sri Lanka ametiasutuste piinamise all, kannatab ta ikka veel piinamisest tulenevate psühholoogiliste järelmõjude all. Järelmõjud tugevneksid tema tagasisaatmise korral märgatavalt ja tekitaksid tõsise enesetapu sooritamise ohu. Siinkohal tõdes kohus, et Euroopa Liidu põhiõiguste harta ja Euroopa Inimõiguste Konventsiooni artikliga 3, mis sätestab piinamise ja ebainimliku või alandava kohtlemise keelu, on vastuolus, kui liikmesriik saadab välja kolmanda riigi kodaniku ning väljasaatmine viib selleni, et isiku vaimsed häired suurenevad märkimisväärselt ja ohtu satub tema elu. Samas, **kuna käesolevas asjas leidis ka liikmesriigi kohus juba ise, et EIÕK ei võimalda isiku väljasaatmist, on küsimus mitte väljasaatmise keelus endas, vaid selles, kas liikmesriik peab käesoleval juhul direktiivi järgi andma kolmanda riigi kodanikule täiendava kaitse seisundi.**

Direktiivi tõlgendamisel tuleb arvesse võtta esiteks asjaolu, mis põhjustas isiku praeguse terviseseisundi ja teiseks seda, et päritoluriiki tagasisaatmise korral tugevneksid märgatavalt tema psüühikahäired. **Seejuures tuleb uurida, millist mõju võib avaldada see, et päritoluriigis puudub infrastruktuur, mis võimaldab isikule ametivõimude poolse piinamise tagajärjel tekkinud füüsilisi või psühholoogilisi järelmõjusid nõuetekohaselt ravida.**

Seega tuleb eelotsusetaotluse esitanud kohtul kontrollida, kas MP tagasisaatmisel tema päritoluriiki on oht, et talle tahtlikult ei võimaldata ametivõimude poolse piinamise tagajärjel tekkinud füüsiliste või vaimsete järelmõjude nõuetekohast ravi. See oleks nii eelkõige siis, kui isik võiks sooritada päritoluriigi ametivõimude poolt varem aset leidnud piinamisest tuleneva trauma tõttu enesetapu. Selline oht oleks ka siis, kui selguks, et nimetatud ametivõimud võtavad diskrimineeriva hoiaku ravi võimaldamisel, mille tõttu on teatavatel etnilistel rühmadel või isikute kategooriatel, kuhu MP kuulub, raskendatud saada nende ametivõimude poolse piinamise tagajärjel tekkinud füüsilistele või vaimsete järelmõjudele vastavat ravi.

Kohtuotsus on kättesaadav [siit](#).

C-550/16: A ja S (eelotsus – perekonnaga taasühinemise õigus, mõiste „saatjata alaealine“)

Euroopa Kohtu otsus, 12. aprillil 2018

A ja S-i tütar saabus Madalmaadesse saatjata, kui ta oli alaealine. Tema 2014. aasta veebruaris esitatud varjupaigataotlus rahuldati, 2014. aasta juunis sai ta täisealiseks. Detsembris esitasid

perekonna taasühinemiseks ajutise elamisloa taotluse tema vanemad ja kolm alaealist venda. Nende taotlus jäeti rahuldamata põhjusel, et taotluse esitamise ajal oli A ja S-i tütar täisealine. Eelotsustaotluse esitanud kohus küsib, kas direktiivi 2003/86/EÜ (perekonnaga taasühinemise õigus) tuleb tõlgendada nii, et alaealisena kvalifitseerub kolmanda riigi isik, kes oli liikmesriigi territooriumile sisenemise ja selles riigis varjupaigataotluse esitamise ajal alla 18-aastane, kuid kes saab varjupaigamenetluse ajal täisealiseks ja kellele antakse seejärel varjupaik tagasiulatuvalt.

Esiteks tõi kohus välja, et kuna direktiiv ei täpsusta, mis hetkel peab isik olema alla 18-aastane, et ta saaks kasutada perekonna taasühinemise õigust, tuleb lähtuda direktiivi sõnastusest, ülesehitusest ja eesmärgist, võttes arvesse õiguslikku konteksti, kuhu direktiiv kuulub, ning liidu õiguse üldpõhimõtteid. **Kui taasühinemise õigus sõltuks sellest, millal liikmesriigi pädev asutus teeb otsuse isiku pagulaseks tunnistamise kohta, ja sellest, kui kiiresti rahvusvahelise kaitse taotlus läbi vaadatakse, kahjustaks see direktiivi kasulikku mõju ning läheks vastuollu mitte üksnes direktiivi eesmärgiga soodustada perekonna taasühinemist ja tagada eriline kaitse saatjata alaealistele, vaid ka võrdse kohtlemise ja õiguskindluse põhimõtetega.** Taolise tõlgenduse tagajärjeks oleks see, et kahte saatjata alaealist pagulast, kes on ühealised ja on esitanud rahvusvahelise kaitse taotluse samal ajal, võidakse kohelda perekonna taasühinemise õiguse osas erinevalt sõltuvalt sellest, kui kaua kestab nende taotluste läbivaatamine, mida nad tavaliselt ise kuidagi mõjutada ei saa ja mis võib sõltuda nii pädevate asutuste töökoormusest kui ka liikmesriigi poliitilistest valikutest.

Seevastu, kui pagulase vanuse hindamiseks võetakse aluseks rahvusvahelise kaitse taotluse esitamise kuupäev, oleks sellega tagatud, et kõiki taotlejaid, kes on samal ajal samasuguses olukorras, koheldakse ühtemoodi ja ettenähtavalt. Seega oleks tagatud ka, et perekonna taasühinemise taotluse rahuldamine sõltub peamiselt taotlejaga seotud asjaoludest, mitte aga haldusasutusega taotluse läbivaatamise kestusest.

Seega direktiivi mõttes tuleb lugeda alaealiseks kolmanda riigi isik, kes oli liikmesriigi territooriumile sisenemise ja varjupaigataotluse esitamise ajal alla 18-aastane, kuid kes saab varjupaigamenetluse ajal täisealiseks ja tunnistatakse seejärel pagulaseks.

Kohtuotsus on kättesaadav [siit](#).

C-441/17: Euroopa Komisjon vs. Poola Vabariik (liikmesriigi kohustuse rikkumise hagi – metsaraie Natura 2000 aladel)

Euroopa Kohtu otsus, 17. aprill 2018

13. novembril 2007 kiitis komisjon heaks Białowieska ala määramise Natura 2000 ühenduse tähtsusega alaks, misjärel pidi Poola määrama ala erikaitsealaks elupaikade ja linnudirektiivide kohaselt.

Seoses 2011. aastal algatatud EU Pilot menetlusega, võttis Poola vastu 2012–2021 metsamajandamiskava, vähendades sellega vaidluse all olevate metskondade raiemahtusid. Kuna aastaks 2015 täideti planeeritud raiemaht, võeti 2016. aastal vastu metsamajandamiskava lisa ja Metsaameti peadirektori otsus nr 51, millega raiemahtu suurendati põhjendusega säilitada metsade sanitaarolukord, tagada ökosüsteemide

jätksuutlikkus, peatada kahjustumine, võtta meetmed looduslike elupaikade taasväärtustamiseks ja inimeste ohutuse tagamiseks. 2015. vastu võetud kaitsekorralduskavaga kinnitati alaga seotud kaitse-eesmärgid ja kehtestati kaitsemeetmed.

Komisjon algatas uue EU Pilot päringu ja rikkumismenetluse nõudes Poola ametiasutustelt selgitusi Białowieża raiemahu suurendamisega kaasnevat mõju kohta looduslikele elupaikadele ja loomaliikide kaitsestaatusele. Kuna Poola selgitused rikkumismenetluse käigus komisjoni ei rahuldanud ning Poola jätkas 2016. aastal vastu võetud lisa järgset raiemahtude täitmist, alustati hagimenetlust. Komisjon taotles ajutise meetme kohaldamist, et Poola peataks raietegevuse otsuse tegemiseni, ja palus kohtul oma hakis tuvastada, et Poola on rikkunud direktiividest 92/43/EMÜ (looduslike elupaikade ning loodusliku taimestiku kaitse kohta) ja 2009/147/EÜ (loodusliku linnustiku kaitse) tulenevaid kohustusi, kuna on jätnud kontrollimata täiendava metsaraie mõju ja vastu võtmata vajalikud kaitsemeetmed direktiividest tulenevate liikide kaitseks.

Kohus selgitas, et Poola kehtestatud aktiivsed **metsamajandamismeetmed võivad kahjustada Natura 2000 ala kaitse-eesmärke, mistõttu tuleb tagada nende meetmete asjakohane hindamine**. Kohus rõhutas, et keskkonnamõju hindamisel peab arvestama ajakohaseid andmeid, kaitsekorralduskavades käsitletud elupaikade ja loomaliikide kaitse-eesmärke ning miks aktiivse metsamajandamise meetmed ei kahjusta vaidluse all olevat ala. 2015. aasta keskkonnamõju hinnang ei hajuta teaduslikult põhjendatud kahtlusi 2016. aasta lisa kahjuliku mõju kohta Natura 2000 alale. **Kuna 2016. aasta lisa vastuvõtmise hetkeks Poolal puudusid vajalikud andmed, siis ei olnud ametiasutustel võimalik meetmete mõju enne vastuvõtmist hinnata, mistõttu vastavalt Euroopa Kohtu praktikale poleks Poola ametiasutused saanud küsimuse all olevat lisa vastu võtta**. Justnimelt kava või projekti tagajärjed seoses asjaomase ala kaitse-eesmärkidega on elupaikade direktiivi artikli 6 lõike 4 kohaldamise vältimatuks eelduseks, millele Poola oma argumentides ka tugines (metsamajandamise meetmed elanikkonna ohutuse tagamisel või vajadus kasutada metsaresse majanduslikel ja/või sotsiaalsetel põhjustel).

Lisaks asus kohus seisukohale, et sõltumata kaitsekorralduskava kehtestamisest, näevad direktiivid ette kohustuse, et **nõutav ei ole mitte üksnes kaitsemeetmete kehtestamine, aga ka nende rakendamine**. Poola aga ei ole kordagi rakendanud kaitsekorralduskavast tulenevaid meetmeid.

Kokkuvõttes kinnitas kohus, et Poola on rikkunud kõiki komisjoni hakis väljatoodud kohustusi.

Kohtuotsus on kättesaadav [siit](#).

C-151/17: Swedish Match (kohtujuristi ettepanek – suutubaka turuleviimise keeld)

Kohtujuristi ettepanek, 12. aprill 2018

Direktiivi 2014/40/EL (tubaka- ja seonduvate toodete tootmist, esitlemist ja müüki käsitlevate liikmesriikide õigus- ja haldusnormide ühtlustamise kohta) kohaselt peavad liikmesriigid keelama suukaudseks tarbimiseks mõeldud tubaka turuleviimise. Taoline keeld kehtis ka varasemas direktiivis 2001/37/EÜ.

Rootsi äriühing Swedish Match, kes turustab peamiselt suitsuvabasid tubakatooteid ja eelkõige huuletubakat, esitas kaebuse Ühendkuningriigi tubakamääruse artikli 17, millega võeti üle direktiivi 2014/40 asjakohased sätted, peale. Swedish Match leiab, et kohtuotsus [C-210/03](#) (Swedish Match), kus kohus leidis, et direktiiviga 2001/37/EÜ kehtestatud sarnane keeld on sobiv eesmärgi saavutamiseks, ei ole enam asjakohane. Swedish Match leiab, et direktiivis 2014/40/EL sätestatu on vastuolus diskrimineerimiskeelu, proportsionaalsuse ning subsidiaarsuse põhimõttega, samuti ELTL artiklis 296 sätestatud põhjendamiskohustusega ning ELTL artiklitega 34 ja 35 tagatud kaupade vaba liikumise põhimõttega. Menetlusse kaasatud New Nicotine Alliance leiab, et direktiivi vaidlusalused sätted on vastuolus Euroopa Liidu põhiõiguste harta artiklitega 1, 7 ja 35.

Kohtujurist leidis, et direktiiviga tarvitusele võetud **meetmed on eesmärgi saavutamiseks sobivad. Samuti ei ole seadusandja ohtude hindamisel ületanud kaalutusõiguse piire** meetme iseloomu ja ulatuse valiku tegemisel, sest nimetatud ohtude esinemise ja nende suuruse osas valitseb teaduslik ebakindlus, mis aga **ei välista tegutsemist nende ohtude ennetamiseks**. Muu hulgas kinnitas kohtujurist, et seadusandja on tegutsenud **ettevaatuspõhimõtte kohaselt, sest kaalutusõigus, mis tal elanikkonna jaoks mitteaktsepteeritava riskitaseme kindlaksmääramisel on, hõlmab ka õigust valida, millist mitmest tervisega seotud ohust ennetada, kui neid pole võimalik ennetada korraga**.

Diskrimineerimiskeelu rikkumise kohta märkis kohtujurist, et kuna **teised tubakatooted ega elektrooniline sigaret ei ole suukaudseks kasutamiseks mõeldud tubakaga sarnases olukorras**, siis on nende erineva käsitlemise aluseks objektiivsed ja mittediskrimineerivad kriteeriumid. Lisaks on **seadusandja tegevus kooskõlas ka proportsionaalsuse põhimõttega** eelkõige osas, mis nõuab, et taotletava eesmärgi kõrval tuleb igakülgsest arvestada kõigi huvidega. Nimelt on tervisekaitse eesmärk majanduskeskkonnaga seotud huvidest tunduvalt olulisem ja seega on õigustatud teatud ettevõtjatele tekkivad negatiivsed majanduslikud tagajärjed.

Kokkuvõttes leidis kohtujurist, et ei ilmne asjaolusid, mis seaksid kahtluse alla direktiivi 2014/40/EL vaidlusaluste sätete kehtivuse.

Kohtujuristi ettepanek on kättesaadav [siit](#).

Tegemist on mitteametliku kokkuvõttega EL õiguse büroo valitud kohtulahenditest. EL Kohtu otsuste ja kohtujuristi ettepanekute terviktekstidega saab tutvuda EL Kohtu koduleheküljel või EUR-Lex andmebaasis (viited lisatud).